

12527

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
22.05.2024

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Gözetiminde zorla kaybedilen yakınlarının akıbetini sormak ve sorumluların cezalandırılması için 1995 yılından beri Galatasaray Meydanı'nda demokratik protesto hakkını kullanan Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın adalet talebi sürüyor. 25 Mayıs 2024 tarihinde 1000. Hafta buluşması gerçekleştirecek olan Cumartesi Anneleri/İnsanları adalet ve hakikat talebinden vazgeçmiyor.

Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın mücadelesinin neticesinde Galatasaray Meydanı'ndaki engellemeler hafifletilmiş olsa da güvenlik güçleri demir bariyerlerle ve fiziki olarak meydana bulunmaya devam etmektedir. Ayrıca, buluşmalara katılan kişi sayısı keyfi bir şekilde 10 kişi ile sınırlandırılmaktadır. 29 yıldır barışçıl bir şekilde aynı yerde eylemlerini sürdüren Cumartesi Anneleri/İnsanları, Anayasa Mahkemesi'nin çizdiği sınırların dışında ve insan hakları kurumlarının idari taciz olarak nitelendirdiği şekilde, çok sayıda kamera ile kolluk kuvvetleri tarafından kayıt altına alınmaktadır. Cumartesi Anneleri/İnsanları'nı demokratik bir toplumda gerekli olduğu hiçbir şekilde söylenemeyecek şekilde kayıt altına alan polis, vatandaşları ve gazetecileri de gözle görülür biçimde kayıt altına alarak "caydırıcı etki" yaratmak peşindedir.

Anayasa Mahkemesi'nin Kasım 2022 ve Mart 2023 tarihli ve başvuru sahiplerinin barışçıl toplanma özgürlüğü haklarının ihlal edildiğine ve ihlallerin tekrarlanmaması gerektiğine ilişkin iki kararının bir örneği Beyoğlu Kaymakamlığı'na gönderilse de keyfi kısıtlamalarla bu hukuksuz uygulamalar devam etmektedir.

Bu Bağlamda;

- 1- Anayasa Mahkemesinin (AYM), Anayasa'nın 34. maddesine garanti altına alınan "toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının" ihlali olduğuna dair iki ayrı kararı ve "oturma eylemi ve basın açıklamasına saygı duyulmalıdır" ifadelerine rağmen protestocuların keyfi bir sayı belirlenerek sınırlandırılmasının, Galatasaray Meydanı'nın etrafının bariyerle engellenmiş olmasının ve anıtın önünde basın açıklama yapılmasının engellenmesinin hukuki dayanağı nedir?

- 2- İHD İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokak ve derneğe yakın noktalardaki polis varlığı; Galatasaray Meydanı'ndaki basın açıklamasına katılabilecek kişi sayısının 10 ile sınırlandırılması; bu sayı kısıtlamasına uyulup uyulmadığının toplantı süresince birçok kez kontrol edilmesi; açıklamanın birden fazla kamera ile kayıt altına alınması ve açıklamayı takip eden vatandaşlar ile gazetecilerin de kamera ile kayıt altına alınması gibi kolluk kuvvetleri tarafından uygulanan ve idari taciz teşkil eden kısıtlamalar, Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın ve insan hakları savunucularının toplanma özgürlüklerini kullanmaları üzerinde caydırıcı bir etki yaratabilir. Bu caydırıcı etki aynı zamanda toplanma özgürlüğüne de yönelik bir müdahaledir. Bakanlığınız kısıtlama ve engellerin tamamen kaldırılması için bir adım atacak mıdır?
- 3- AYM kararları ve Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın buluşmalarına yönelik başlatılan soruşturmaların 28'inde kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlar (takipsizlik kararları) hiçe sayılarak Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın 10 Haziran 2023 tarihindeki 950. Hafta buluşmasına katılan 20 kişi hakkında dava açılmıştır. Gerçekleştiği koşullar yönünden birbirinden farklılık göstermeyen bu basın açıklamaları hakkında açılan ceza soruşturmalarının neredeyse tamamında takipsizlik verilmesi birinin ise davaya dönüştürülmesinin gerekçesi nedir?
- 4- AYM kararlarını tanımayarak her hafta ve birçok kez de usule aykırı olarak yasaklama kararı talep eden ve bu talepleri kabul eden emniyet yetkilileri ve idari amirler hakkında suç duyurusunda bulunarak soruşturma başlatılmış mıdır? Başta Maside Ocak Kışlakçı ve Gülseren Yoleri kararları olmak üzere AYM kararlarının gerçek anlamda uygulanmasını garanti altına almak üzere bir adım atacak mısınız?
- 5- Hakkında işkence ve kötü muamele iddiaları bulunan ve görevini kötüye kullanan kolluk kuvvetleri için herhangi bir idari ya da adli yaptırım uygulanmış mıdır? Tüm Türkiye'nin gözleri önünde çeyrek asırdan fazladır barışçıl bir şekilde toplanarak hak ve adalet talep eden yurttaşlara işkence eden polis memurları halen neden Galatasaray Meydanı'nda görevlendirilmektedir?
- 6- 1995 yılından beri Galatasaray Meydanı'nda demokratik protesto hakkını kullanarak adalet isteyen aileler, gözaltında kaybedilen kişilerin faillerinin bulunması, yargılanması ve cezalandırılmasını talep etmektedir. Bu konuda henüz bir adım atılmadığı gibi birçok dava zaman aşımından dolayı kapatılmıştır. Hükümetiniz için gözaltında zorla kaybetmeler ile mücadele etmek bir öncelik değil midir?